

Charakteristika obce:

Vyšné Repaše ležia v južnej časti Levočských vrchov. Nadmorská výška v strede obce je 802 m n. m. a v chotári 770 – 985 m n. m. Povrch chotára tvoria pieskovcové súvrstvia treťohorného flyšu.

□

Z histórie:

V historických písomných prameňoch je obec doložená prvýkrát roku 1323. V listine uhorského palatína Filipa Drugeta z 12. februára 1323 sa spomínajú medzi početnými majetkami rodu Hrhovských (Gorgey) aj dve obce s maďarským názvom „Keetrepas“, ktoré im panovník vrátil. Túto listinu potom 14. júla 1323 potvrdil i sám kráľ Karol Róbert, ktorý v nej uviedol i zásluhy rodu Hrhovských v boji s Matúšom Čákom Trenčianskym pri Košiciach a na kráľovej výprave do Dalmácie. V tejto druhej listine sa taktiež uvádzajú dve Repaše (Ketrepas).

Z neskorších názvov Vyšných Repáš vyplýva, že boli založené neskoršie ako Nižné Repaše. Roku 1342 sa totiž uvádzajú ako „Malé Repaše“ (Kysrepach) a roku 1344 ako „Nové Repaše“ (Wyrepach). Až koncom 16. storočia (1598) sa objavujú pod súčasným názvom Vyšné Repaše (Superior Repass). Od roku 1773 už poznáme aj slovenský tvar názvu obce – Wisne Repasse. Vyšné Repaše patrili Spišskej kapitule.

V roku 1787 mala obec 71 domov a 441 obyvateľov, v roku 1828 mala 88 domov a 638 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, vyrábali brány, maselnice, korytá, šindle.

Folklór:

DFS Dolinka Vyšné Repaše bola založená v septembri 2006 s počtom 15 detí. Ich úlohou je vštepovať mladým nielen lásku k rodnému domovu, ale aj k ľudovým tradíciám, zvykom, krojom, pretože ľudová pieseň nás sprevádza po celý život, od narodenia až hrob, v radosť i zármutku.

Keďže v obci žiadna organizovaná skupina predtým nebola, ľudia to prijali s veľkým záujmom, že po dlhých rokoch si mohli zaspomínať na časy, ktoré pre nich boli samozrejmosťou pre 50 rokov. V súčasnosti sa týmto deťom venuje starostka obce p. Kurucová.

DFS je založená krátko, ale môže sa pochváliť, že „Jasličkovanie“ sa obnovilo po 25 rokoch, „Priadky“ po 50 rokoch, „Fašiangovanie“ po 55 rokoch.

Zatiaľ posledným vystúpením bol program "Pri stromčeku", ktorého sa zúčastnila celá obec cca 80 ľudí, na fašiangy sme pozvali taktiež celú dedinu "Do kudzelnej chyži", kde dievčatá ponúkli prítomných kysnutými koláčmi.

V ich aktuálnom repertoári doteraz sú ľudové piesne, Vianočné koledy, Jasličkovanie, Priadky alebo po našom "Do kudzelnej chyži". Do budúcnosti plánujú pripraviť na Šmertnu nedzeľu - vynášanie šmertky moreny.

Kultúrno – historické zdroje:

Kostol rímsko-katolícky gotický zo 14. storočia, v roku 1730 zbarokizovaný; ohradený múrom, gotické pastofórium a čiastočne odkryté gotické nástenné maľby z konca 15. storočia, gotická socha Panny Márie z 2. polovice 15. storočia a ďalšie gotické časti zariadenia

Kostol nachádzajúci sa v obci tu musel stáť už začiatkom 14. storočia, keďže fara tu bola zriadená pred rokom 1307. Chrám bol zasvätený sv. Kataríne Alexandrijskej. V 15. storočí bol vyrabovaný počas husitského vpádu. Pôvodne gotický chrám roku 1730 prestavali v barokovom slohu. Nachádzajú sa v ňom gotické nástenné maľby a sochy (sv. Mikuláša a Panny Márie) z 15. storočia. Cenná je tiež monštrancia od známeho levočského zlatníka Jána Silašiho z roku 1763.

Kalvária z 18. storočia ľudová baroková

Kaplnky z 18. a 19. storočia

Zdroj: zber informácií od samospráv, internet, web stránky obce a <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx?CatID=109&cityID=526606>